

Teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme

Komisija za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS je sprejela in dala za javno obravnavo teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme. Teze bodo osnova obravnave na 9. seji CK ZKS.

V uvodnem delu je v tezah ugotovljeno, da so bili pri izvajanju družbene reforme doseženi pomembni uspehi, predvsem na področju stabilizacije. Nadaljnje izvajanje reforme in načrtovanje poti gospodarskega in družbenega razvoja pa spremlja vrsta problemov, ob teh pa nastajajo mnoga nova idejno-politična, ekonomska, sociološka in druga vprašanja, ki večkrat povzročajo tudi v vrstah ZK nejasnosti in celo nerazumevanje glede nadaljnje smeri našega razvoja. Zato je potrebno taka vprašanja spremljati sproti, o njih razpravljati in nanje čim hitreje odgovarjati. To naj dejansko pomeni v praksi uspešno odpirati poti novim pobudam, podpirati napore za uspešno izvajanje reforme.

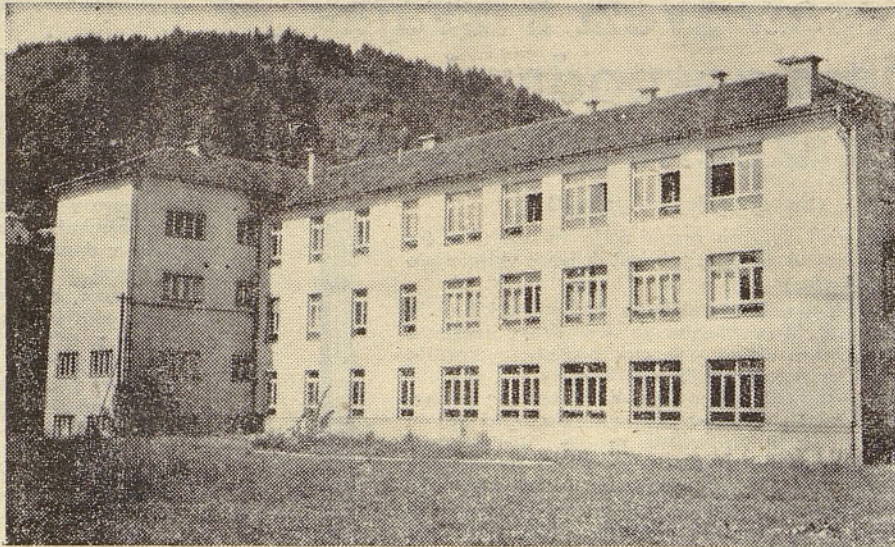
Reforma je sprožila vrsto konkretnih vprašanj, kot so: nadaljnje izpopolnjevanje in poglobljanje samoupravnega sistema in ustrezno oblikovanje samoupravljanja na posameznih ravneh, nadaljnja stabilizacija gospodarstva ob višji stopnji rasti proizvodnje in s tem v zvezi selekcija med delovnimi organizacijami in dejavnostmi, izpopolnjevanje sistemov delitve v delovnih organizacijah v skladu z načelom delitve po doseženih delovnih uspehih, smotrna razširjena reprodukcija in optimalno vlaganje družbenih sredstev, problemi delitve dohodka glede na kratkoročne in dolgoročne interese proizvajalcev in družbe, vprašanje zaposlovanja, zasebne iniciative itd.

V prvem delu se v tezah obravnavajo problemi samoupravljanja. Ponovno se poudarja, da je samoupravljanje temeljni družbenoekonomski odnos naše skupnosti ter poglobljena oblika organizacije proizvodnega dela in upravljanja vseh družbenih aktivnosti.

Realne so ugotovitve, da samoupravni sistem še ni ustrezno zgrajen in da oblike in načini dela niso dovolj razviti, to pa pelje v nekatere neracionalnosti. Samoupravljanje kot organizacija proizvodnega in družbenega dela terja ustrezno delitev dela med nosilci samoupravnih pravic (organi samoupravljanja), prav tako pa ne more upoštevati teze, da je smisel samoupravnih odnosov v tem, da vsak čas odločajo vsi o vsem. Tudi v samoupravnih aktih moramo kot rezultat vse širše prakse sprejeti normiranje in opredelitev nalog in funkcij vsem tistim organom, ki jim neposredni proizvajalec, nosilec sicer neodtujljivih samoupravnih pravic in dolžnosti, zavestno prepušča izvrševanje nalog v interesu smotrne organizacije proizvodnje. Pri tem gre za opredelitev pravic in dolžnosti (tudi odgovornosti) na posameznem delovnem mestu in za pravice in dolžnosti delovnih enot delavskega sveta, upravnega odbora, komisij ter drugih organov samoupravljanja, ki jih je uveljavila pozitivna praksa posameznih delovnih organizacij. Komunisti bi morali v tej opredelitvi posvetiti še posebno skrb delovni enoti — marsikje jo zaradi gospodarskih težav izključujejo iz sistema, čeprav je delovna enota tisto mesto, kjer najučinkoviteje tudi angažiramo proizvajalca za vprašanje proizvodnje sploh in še zlasti za vprašanje enostavne in deloma razširjene reprodukcije.

Gospodarska gibanja po reformi terjajo, da opredelimo in razvijemo tudi oblike samoupravljanja na drugih ravneh in ne le v posamični delovni organizaciji. Gre za samoupravljanje v združenjih, v primerih kooperacije in v integriranih podjetjih, gre za

(Dalje na 2. strani)

Posnetek prikazuje poslopje Solskega centra ZP ISKRA v Kranju

Predlog spremenjenega načina poslovanja med tovarnami in PSO za naslednje leto

Minulo sredo je sklical generalni direktor ZP Vladimir Logar sejo razširjenega kolegija, na katero je povabil poleg direktorjev organizacij tudi vse šefe finančnih sektorjev.

Dnevni red je obsegal edino točko: predlog spremenjenega načina poslovanja med tovarnami in PSO za naslednje leto. Poročal je direktor PSO Metod Rotar.

Gospodarska reforma, hitra rast domače konkurenčne dejavnosti in vse bolj zaostreni prodajni pogoji na tujih trgih so letos privedli do položaja, ki v drastičnih oblikah kaže vse naše akumulirane slabosti v vseh fazah proizvodnega procesa, skratka v vsem organizmu našega ZP. Zbir vsega tega je viden pri PSO zaradi njenega izjemnega položaja in hkrati njene celotne odgovornosti do ZP.

Prav zaradi tega, ker je PSO najbolj soočena s problematiko prodaje v sedanjem in prihodnjem obdobju, ugotavlja na podlagi lastne ugotovitve in priporočil iz drugih virov nujnost preusmeritve podjetja na tako imenovani tržni koncept.

Glede na to, da tako pospešeno evolucijo v poslovanju in tehnologiji znotraj celotnega podjetja ni mogoče izvesti v sedanji organizacijski obliki, predlaga PSO spremenjeno organizacijsko strukturo ZP.

Predlog izbora organizacijske strukture podjetja zajema v pretres tri možne organizacijske oblike in sicer: združeno podjetje v sedanji obliki, centralizirano podjetje in divizionirano obliko podjetja. Izmed vseh treh variant, od katerih sta se prvi dve v zgodovinskem obdobju izkazali za bolj ali manj neučinkoviti, pride po predlogu PSO v poštev le divizionirana oblika bodoče strukture podjetja. Le-ta ima zlasti naslednje prednosti: kompakten nastop na tržiščih, učinkovito formiranje poslovne politike podjetja, jasno razmejitve in usmeritev odgovornosti in komunikacij v podjetju ter najkrajšo realizacijo med tržiščem in proizvodnjo, nadalje

učinkovito koncentracijo kapitalne moči in sredstev podjetja, bolj jasno razporejanje sredstev znotraj podjetja, maksimalno prilagajanje razmeram, s katerimi se podjetje srečuje na domačem in tujem tržišču ter optimalno delovanje tržnih funkcij podjetja.

Predlagana spremenjena organizacija tržnih funkcij podjetja predvideva formiranje tako imenovanega marketinga v upravi podjetja, ustanovitve samostojnega trgovinsko servisnega podjetja z deljeno kapitalno udeležbo in ustanovitve interne banke kot osrednjega finančerja razvoja vseh divizij.

Glede na potrebne organizacijske tehnične priprave za prehod na divizijski koncept ureditev podjetja predvideva PSO prilagoditveno fazo za naslednje leto. V tem obdobju

bi izvedli nekatere ukrepe z namenom približevanja tržišča tovarnam, preprečevanja prelivanja sredstev med tovarnami prek PSO, angažiranja tovarn za hitrejšo prilagajanje proizvodnje dejanskim tržnim potrebam in ureditve likvidnosti. Poslovanje med tovarnami in PSO bi v naslednjem letu slonelo še na pogodbeni osnovi ob smiselnem upoštevanju sedanjega statuta ZP, vendar bi se v naslednjem letu že ustanovil štab za marketing, spremenila pristojnost službe za raziskavo tržišča in propagande, izpopolnila organizacijo pa-nog itd.

S predlogom o organizaciji tržnih funkcij in vključno s predlogom prehodnega režima za naslednje leto so se prisotni direktorji organizacij in računovodje v pricipu strinjali.

O predlogu bodo sedaj razpravljali samoupravni organi in ko bo znana dokončna spremenjena oblika organizacije tržnih funkcij, pa bomo o njej ponovno in podrobneje razpravljali v našem glasilu.

Marjan Kralj

Gostje iz sosednje Italije

Kranj, 3. oktobra. — Kot gost republiške konference Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije je bila na tridnevni obisku v naši republiki italijanska delegacija Združene socialistične stranke. Delegacija italijanske socialistične stranke za deželi Furlanija in Julijska krajina je vodil član centralnega komiteja Lore Fortuna in je imela med drugim tudi razgovore s tov. Janezom Vipotnikom.

V času svojega obiska v Slovenije je italijanska delegacija nadalje prisostvovala občinski konferenci SZDL in obiskala našo tovarno »Elektromehanika« v Kranju. V razgovorih, ki so jih imeli gostje iz sosednje Italije so se najbolj zanimali za komunalni sistem, za funkcije in delovne metode občinskih organizacij SZDL, kakor tudi za probleme delavskega samoupravljanja in izvajanja naše gospodarske reforme.

Teze v zvezi z izvajanjem gospodarske in družbene reforme

(Nadaljevanje s 1. strani)

odnose med delovno organizacijo in zbornico ter drugimi partnerji, ki se tako ali drugače vključujejo v gospodarjenje.

V tezah se odločno odklanja uvažanje nekih oblik upravljanja, ki so značilne za neke druge družbene odnose. Take rešitve v končni posledici pomenijo zahtevo po zoževanju pravic delavcev, da razpolagajo z rezultati lastnega dela. Zavzemajo se za uveljavitev oblasti posameznikov ali skupin, ki naj bi upravljali ne le proizvodne procese, marveč tudi ljudi, in to mimo samoupravno dogovorjenih in v našem sistemu nujnih odnosov. V naš sistem se poenostavljeno prenašajo managerski koncepti, ki se napajajo v klasičnih modelih organizacije dela, kateri terjajo, da se vse zmeraj podreja eni volji, in to ne le v proizvodnem procesu, temveč v družbenih odnosih. To je tehnokratizem, ki končno zanika človeka. Taki koncepti so večkrat tudi povsem nerealni, ker nimajo osnove v nobeni sodobni organizaciji, z njimi se ne poizkuša prevzemati tisto, kar je vsaj sprejemljivo za vsako organizirano proizvodnjo, marveč naj bi posredovali le tisto, kar v končni posledici zanika uspešnost naših odnosov.

Rešitve za racionalno organizacijo upravljanja je treba iskati le znotraj samoupravljanja, nujno pa je seveda razmejiti in opredeliti funkcije samoupravnih organov in različne strokovne ter splošne odgovornosti vseh zaposlenih.

V drugem poglavju je govora o gospodarski rasti. Teze ugotavljajo, da je nujna hitrejša preusmeritev gospodarske rasti v tistih panogah oziroma razvoj tistih delovnih organizacij znotraj posameznih panog, ki kažejo najugodnejša gibanja in imajo dolgoročno perspektivo v okviru jugoslovanskega in mednarodnega gospodarskega prostora. Banke morajo postati pobudnik pomembnejših investicijskih zamisli.

Vloga ZK v gospodarskih organizacijah in tudi v družbenopolitičnih skupnostih je v tem, da ima do perečih vprašanj povsem jasna stališča ter da se zavzema za najboljše rešitve in se bori za njih dosledno izvajanje. Le tako se lahko člani neposredno in uspešno angažirajo v samoupravnih in upravnih organih in pomagajo pri reševanju najbolj perečih problemov.

Teze v tretjem poglavju govorijo o razvoju naših družbenih služb, ki so važen element in sestavni del našega dolgoročnega razvoja. Posebno poglavje je posvečeno gospodarjenju na osnovi dohodka in uvažanja uspešnih ugotovitev v prakso kot tudi potreba po jasnejši zakonski opredelitvi dohodka ter kriterijev za njegovo delitev.

Posebej se ugotavlja, da je potrebno ločiti diferenciacijo med posamezniki, čigar uspeh temelji na načinu delitve po delu oziroma nagrajevanja po delovnih uspehih, od tistih, ki nimajo nobenih zvez s prispevkom posameznika v skupnem rezultatu in je neodvisen od ustvarjanja dohodka. V tej zvezi je treba proučiti tudi našo davčno politiko.

Poseben poudarek se daje tudi problematiki zaposlenosti ter teze navajajo, da bi bilo zlasti potrebno razmisliti o umestnosti ukrepov (predpisovanje kvalifikacij za posamezna delovna mesta, občasni strokovni izpiti itd.) ki naj bi zagotovili hitrejšo spremembo v kadrovski strukturi.

Teze tudi ugotavljajo, da se vse prepočasi uvaja sodobna kadrovska politika, zato se tudi počasi menja struktura vodilnega kadra. Vse preveč se uveljavlja stališče, da bo do ustreznih sprememb v kadrovski strukturi prišlo samo na osnovi ekonomske zaostritve.

Na koncu teze ugotavljajo angažiranje osebnega dela v proizvodnji in storitveni obrti, v gostinstvu, trgovini, prevozništvu, turizmu, kmetijstvu itd. Lastnina proizvajalnih sredstev dobiva vse manj odločilno vlogo pri opredeljevanju družbenih odnosov. Vse bolj postaja pomembno samo osebno delo in na tej osnovi delitev rezultatov dela.

Teze ugotavljajo na koncu, da so zajele le nekatere aktualna vprašanja in da je odprta še vrsta vprašanj, s katerimi mislimi pa naj obogati razprava in nakaže ustrezne rešitve.

G. P.

Iz tovarne električnih aparatov

Kdo nosi odgovornost za sedanjí in bodoči program tovarne

Osnovna točka dnevnega reda 8. redne seje upravnega odbora v tovarni APARATI je bila namenjena enemu najmanj definiranih in zato najbolj perečih vprašanj v današnji organizaciji ZP ISKRA — kdo namreč nosi odgovornost za sedanjí in bodoči program tovarne, za njen perspektivni razvoj in v zvezi s tem polnopravno skrbí za učinkovito sodelovanje v trikotniku: razvoj — proizvodnja — prodaja. Programski sektor skupnih služb je namreč številčno prešibak, da bi lahko s svojim delom in vplivom nudil samo uspešno pomoč vsem organizacijam v ZP, da o kakršnikoli odgovornosti niti ne govorimo. — Pravico odgovornega ukrepanja pa bi ta oddelek lahko dosegel le s stalnim temeljitim in res programiranim delom za vse tovarne, kar pa je zaradi minimalnih kapacitet oddelka nemogoče.

Ta problem sicer ni nov in ga je tovarniški upravni odbor načenjal že večkrat s te ali one plati, vendar manj načrtno in celovito, kot je storil to sedaj. Verjetno je bila takemu stanju doslej vzrok prav hitra in ekstenzivna rast proizvodnje v predhodnem obdobju, posebno v minulemu letu. Ta rast je silila samoupravne organe tovarne bolj k operativnemu reševanju planskih nalog in problemov okoli zadovoljitve tržnih potreb, manj pa k sistemskim vprašanjem, katere je s seboj prinesla reforma. Toda že delna stagnacija v letošnjem letu, z vsemi obrobni težavami in težavicami, še bolj pa prve ocene plana za naslednje leto, ki predvidevajo manjši porast proizvodnje, kot so možnosti tovarne, so samoupravne organe naravnost postavile pred dejstvo, da se morajo sistematsko spoprijeti z vprašanji programa in perspektive na eni strani, na drugi strani pa oceniti tudi organiziranost sil, ki naj pripomorejo k taktičnemu in strateškemu uspehu.

Upravni odbor tovarne je že na eni svojih prejšnjih sej zadolžil vodstvo tovarne, da pripravi ustrezno gradivo o tej problematiki, na sejo pa smo sklenili povabiti tako predstavnike ZZA kot predstavnike PSO. Zavedali smo se, da po samo en sestanku verjetno premalo, da bi lahko sprejeli v celoti tudi že ustrezne sklepe, vendar naj bi to bil začetek sistemske obdelave vprašanja programa in perspektive tovarne na malo daljši rok, kot je to letni plan.

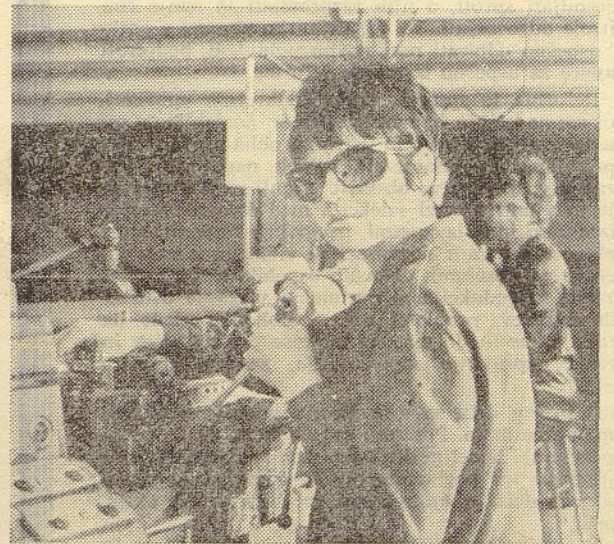
Tako so 8. redni seji prisostvovali predstavniki prodaje in razvoja z zelo kvalitetno ekipo — bili pa so prisotni tudi nekateri člani tovarniškega kolegija. Zato je bila razprava na primerni ravni ter smo lahko podrobno razčistili marsikateri problem, ki predvsem samoupravnim organom ni bil dovolj dosledljiv in so le-ti o stanju kot celoti dobili dokaj točno in slikovito predstavbo — z osnovnimi predlogi, v katere smeri je treba iskati rešitev.

Izkristalizirale so se predvsem sledeče ugotovitve:

— Za program, perspektivni razvoj in povezavo celotnega proizvodnega procesa, katerega integralni deli so raziskava trga, razvoj, tehnologija, proizvodnja in prodaja, pravzaprav ni odgovoren nihče v celoti, temveč delimo odgovornost in rešujemo spore le neposredno med dvema deloma — vedno pa le v premi črti in ne tudi prostorsko.

zavod vsaj trenutno odpadla predlagana varianta o priključitvi razvojni dejavnosti v okvir tovarne. Izboljšati pa bo predvsem povezavo med raziskavo trga, prodaje in razvojem. Tudi sistem financiranja, razvoja naj bi se že v letu 1968 postavil v tesnejšo odvisnost na finančni uspeh tovarne.

— V PSO so že sami, posebno pa po kontaktih med vodstvom tovarne in prodajo — ugotovili, da bodo morali spremeniti organizacijske prijeme pri prodaji izdelkov, katere izdeluje tovarna in ki so namenjeni predvsem profesionalnim potrošnikom. Že prvi poizkusi po nekaterih področjih so dali lepe rezultate. Z odgovorno osebo PSO, ki naj bi bila istočasno član tovarniškega kolegija upajo v celoti ujeti utrip tovarne in neposredne proizvodnje, z organizacijo prodajnih skupin, v katere bi bil vključen tudi razvoj, pa bi bila zagotovlje-

Fosnetek iz strojne delavnice tovarne električnih aparatov na Savski c. v Ljubljani

— Razvojni dejavnost je po svoji organizacijski obliki tudi v sklopu zavoda prilagojena potrebam tovarne in ima v tem statusu nekakšne prednosti, predvsem v skupnih laboratorijih, merilnicah in prototipni delavnici in bi kljub nekaterim pomanjklj-

na enotna politika obeh dejavnosti, ki bi se med seboj dopolnjevala. Tudi interni sistem nagrajevanja bo PSO v letu 1968 vezal na večjo odvisnost tovarniških prodajnih skupin od uspeha tovarne, za katero prodajajo. Kar pa je (Dalje na 6. strani)

Rekorden izvoz v septembru

Tik pred zaključkom redakcije smo prejeli poročilo od izvozne operative PSO, da je bil izvoz v septembru izredno uspešen in po vrednosti najvišji v letošnjem letu.

Minuli mesec je izvozilo naše podjetje izdelkov v vrednosti skoraj 900.000 dolarjev in preseгло interni izvozni plan za 31 %. Realizacija je še toliko bolj pomembna, ker je bil delež izvoza na konvertibilno področje držav to pot izreden in je obsegal kar 50 % celotne vrednosti.

M. K.

Kako je z našo orodjarno na Stegnah

Po nekaj člankih v našem listu o tem, kakšna bo in kdaj naj bi začela delovati naša skupna orodjarna v Ljubljani na Stegnah, pred časom, prav za prav že dolgo našim bralcem nismo posredovali ničesar, kar bi zadovoljilo njihovo zanimanje (prejemamo namreč številna vprašanja v zvezi z orodjarno in začetkom njenega poslovanja).

V želji, da bi s tem odgovorili na vsa vprašanja, ki smo jih prejeli na uredništvo, smo za osnovo današnjemu sestavku o naši orodjarni vzeli poročilo posebne komisije, ki je bila s strani vodstva združenega podjetja imenovana 19. junija letos in, ki je svoje izčrpno poročilo sestavila konec preteklega meseca. Pri tem smo se seveda omejili le na glavne ugotovitve komisije, ki lahko tistim, ki jih stvar zanima, pojasni vprašanja, katera so nam posredovali.

Dovolj obsežne problematike, ki jo terja formiranje orodjarne, šestčlanska komisija, ki ji je načeloval inž. Stefan Dolhar, v pičlem mesecu in pol po svojem imenovanju ni mogla v celoti obdelati, vendar pa je iz njenega poročila razvidno, da pa je ta čas le uspešno razpravljati in obdelati tisto najbistvenejše.

Glede na operativni plan izgradnje orodjarne naj bi bila gradbena dela končana do 1. novembra letos. Dela v glavnem potekajo po planu, le predelava in vgrajevanje oken sta se nekoliko zavlekla, vendar bodo z ustreznimi ukrepi skušali nadoknaditi zamujeno. Težje pri tem je vprašanje sredstev, kajti le-ta so po predvidevanjih v aneksu III (glede na razne podražitve in druge vzroke) premajhna in jih bo potrebno uskladiti z razpoložljivimi možnostmi.

Oprema, ki jo je vseboval investicijski elaborat za izgradnjo orodjarne, naročena v inozemstvu, je v celoti že prispela, razen kopirnega stroja za načrte in koordinatnega vrtnalnega stroja, ki bi ju morali uvoziti iz Zahodne Nemčije in Švice.

Pomanjkanje prostih finančnih sredstev je doslej onemogočilo kakršen koli nakup potrebne domače opreme. To bo možno šele, kadar bodo sredstva v banki sproščena. Upati je, da bodo v doglednem času tudi za to dane možnosti in, da zakasnitev pri domači opremi ne bo bistveno vplivala na začetek poslovanja orodjarne na Stegnah.

Komisija v svojem poročilu ugotavlja, da pridobivanje mlajšega strokovnega kadra za orodjarno verjetno ne bo preveč problematično, saj se v naših Poklicnih šolah v času, odkar delamo na izgradnji orodjarne, vzgaja kar lepo število mladih orodjarjev. Težje bo vsekakor pridobiti jedro bodočega delovnega kolektiva — izkušene orodjarje-strokovnjake, ki bodo kos zahtevnejšim orodjem. S tem v zvezi je bil v dnevnikih »Delo« in »Večer« dvakrat objavljen poziv, naj se javijo orodjarji za zaposlitev v bodoči orodjarni. To seveda še nista bila razpisa delovnih mest, vendar je bil odziv namnjo dokaj ugoden, saj se je prijavilo lepo število kvalifi-

vilo potrebnih strokovnih delavcev, morebitne vrzeli pa bi bilo vsekakor treba sproti zapolnjevati s strokovnjaki, četudi na račun boljše stimulacije.

Glede na obstoječe orodjarske zmogljivosti (»Elektromehanika«) in na obstoječe potrebe, komisija še vedno ugotavlja umestnost čimprejšnjega formiranja orodjarne v Ljubljani, ki bi lahko zadovoljevala potrebe vseh naših tovarn in obratov, razen tovarn v Novi Gorici in kranjskem bazenu, za katere bi orodja oskrbovala orodjarna v Kranju. Tu so seveda predvsem zajeta tista orodja, katerih lastne orodjarne v tovarnah niso v stanju izdelati.

V kratkem času delovanja imenovana komisija seveda ni mogla izdelati kake obsežne analize niti domačega, niti tujega tržišča za orodjarske storitve, vendar pa dejstva s katerimi razpolaga,

kažejo na dovolj velike možnosti bodoče orodjarne, da zadosti predvsem potrebam tovarn združenega podjetja, hkrati pa del svojih predvidenih zmogljivosti plasira tudi za druga domača podjetja, ali pa v tujino, kjer so solidne orodjarske storitve dokaj iskane, ker se tovarnam pač bolj izplača določena orodja naročiti drugje, kot pa opremljati lastne orodjarne.

Za novo orodjarno bo v tem obdobju nujno treba zagotoviti potrebna sredstva za »zagonske stroške«, ki bodo dosegla višino pasive v letih 1968 in 1969, medtem ko so po elaboratu predvidena za orodjarno obratovalna sredstva 199 milij. din. Preostala naši orodjarni končana (rok 1. 1. 68) in da bo odgovornim uspelo zagotoviti sredstva, ki so potrebna za začetek poslovanja te naše nove, potrebne enote.

Premalo vemo o dejavnostih Zavoda za avtomatizacijo

Ko prelistuješ doslej izšle številke glasila »Iskra«, mimorede ugotoviš, da je v našem glasilu prav malo ali skoraj nič napisanega o delu, dejavnostih, uspehih in problemih našega Zavoda za avtomatizacijo. To vsekakor ni prav in v bližnji prihodnosti bo uredništvo ubralo drugo pot, takšno, da bo v vsaki številki objavilo zapis iz enega izmed številnih oddelkov Zavoda za avtomatizacijo. V teh sestavkih bomo skušali vsaj na kratko predstaviti posamezne oddelke in dejavnosti ZZA, njihove pomembne dosežke za tovarne ZP ali za naročnike zunaj podjetja, problematiko, ki jo rešujejo na svojem področju i vse to, kar utegne zanimati naše bralce.

To našo pobudo so v Zavodu za avtomatizacijo pozdravili z zadovoljstvom in nam tudi obljubili vsestransko pomoč pri obdelavi posameznega področja njihove dejavnosti. Le-ta nam bo izredno dobrodošla, saj je v večini primerov v oddelkih ZZA dela na pretek in težko pravzaprav dobiš človeka, ki ti v danem trenutku lahko postreže s potrebnimi podatki za sestavek, kakršnega si želim objavljati v glasilu.

Skrbno bomo pri tem pazili na to, da ti naši sestavki ne bodo šablonski, pač pa zanimivi za vsakogar in veran prikaz dejavnosti, ki na tem ali onem, dovolj razvejanim področju sodobne tehnike, dosega določene uspehe, vendar pa o tem doslej skoraj ničesar nismo vedeli, a je prav, da spoznamo.

Zaupajoč v vsestransko pomoč na Zavodu za avtomatizacijo, s trdno voljo in resnim prizadevanjem bomo v prihodnji številki začeli serijo zapisov iz ZZA, kot eden izmed ukrepov za izboljšanje našega lista po željah, ki so nam jih sporočili anketirani bralci »Iskre«.

(Dalje na 6. strani)

Pred 14. mednarodno razstavo »Sodobna elektronika«

Doslej najštevilnejša udeležba tujih in domačih razstavljalcev s področja elektronike

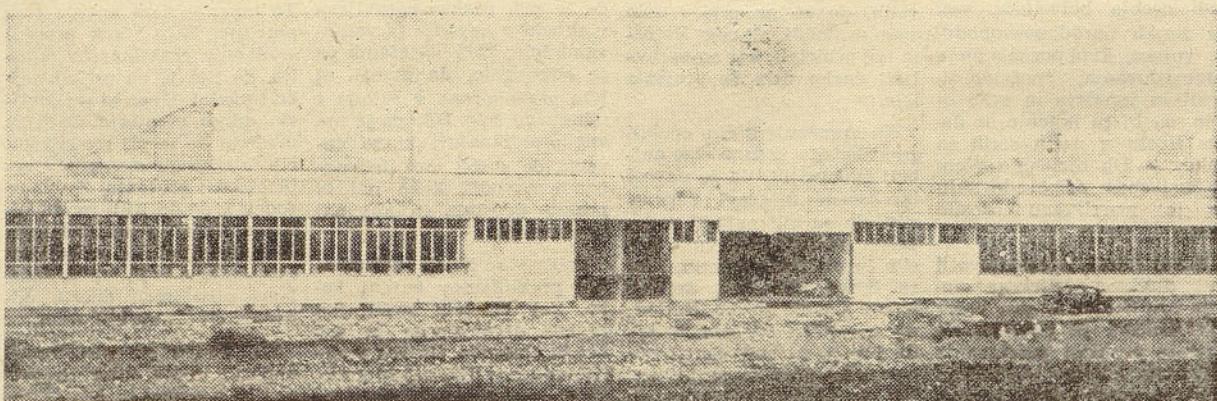
V času med 10. in 15. oktobrom bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani letos že 14. mednarodna razstava »Sodobna elektronika«. Ceravno je ta razstava izključno strokovna, je vendar privabljala vsako leto tudi številne domače in tuje obiskovalce, zlasti veliko pa je iz leta v leto zanimanje tujih proizvajalcev s tega področja, ki prav radi v Ljubljani razstavijo svoje najnovejše stvaritve.

Za letošnjo razstavo »Sodobna elektronika« to še zlasti velja, saj je število tujih razstavljalcev doseglo doslej daleč največje število, saj so med prijavljenimi renimirana podjetja iz mnogih evropskih držav in iz ZDA. Kaj vse bodo tuje firme, razen domačih, to pot razstavile v Ljubljani, bi bilo skoraj nemogoče naštet, vendar preglejmo vsaj glavne dejavnosti teh specializiranih podjetij, katerih izdelki nedvomno kažejo na visoko raven razvoja sodobne elektronike.

Bogat je izbor izdelkov s področja aplikacije elektronike, avtomatizacije in nukleonike v gospodarstvu in javnih službah ter s področja elektronske merilne in krmilne tehnike, obiskovalci pa bodo videli tudi sodobne elektronske računalnike in ustrezne periferne naprave, nadalje telekomunikacijske naprave, telefonske in telegrafске centrale, aparate in naprave za žični in brezžični prenos, radiofone in televizijske naprave. Zlasti bogato bodo razstavljeni tudi sestavni deli in materiali za elektronske naprave, seveda pa ne bodo na razstavi manjkali tudi sodobni izdelki za široko potrošnjo, razstavljena pa bo tudi posebna proizvodna in merilna oprema za elektronsko industrijo.

Letos bodo tuji in domači razstavljalci na razstavi »Sodobna elektronika« imeli tudi večjo priložnost za demonstracijo svojih izdelkov, za

razna predavanja in predvajanja filmov, še posebno s tistih področij, ki jih razstava letos ne bo zajemala v okviru simpozijev. Jugoslovanski komite za elektroniko, telekomunikacijo, avtomatizacijo in nukleoniko-ETAN s svojimi podkomiteji pa za čas 14. mednarodne razstave »Sodobna elektronika« pripravljajo tudi Simpozij o problematiki uporabe polprevodnikov v sodobni elektroniki in avtomatiki ter III. jugoslovanski simpozij o obravnavanju podatkov in digitalni tehniki. Prvi simpozij bo v dneh 10. in 11. oktobra, drugi pa od 12. do 15. oktobra in bo na njem 15 domačih in 22 tujih referentov obravnavalo problematiko s področja tehnike in tehnologije različnih digitalnih sistemov, programiranja, o metodah optimizacije na digitalnih računalnikih in drugo. Razen naštetega bo Tehniški muzej Slovenije letos organiziral skupno z industrijo tudi razstavo o razvoju telefonskega aparata, od

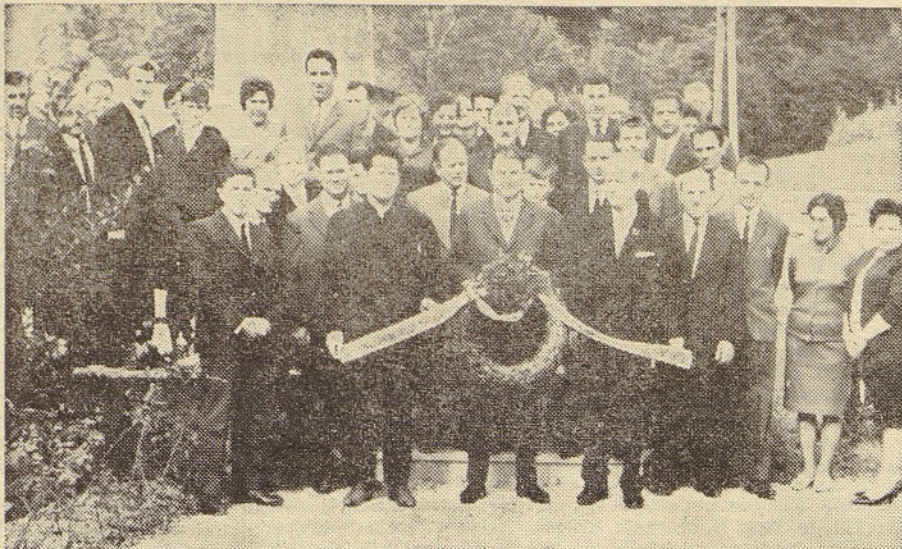
Novi objekt na Stegnah v Ljubljani, kjer naj bi v bližnji prihodnosti začela obratovati nova orodjarna

Prisrčno srečanje borcev v bolnici »Franja«

Partizanskega srečanja v legendarni bolnišnici »Franja« pri Cerknem smo se udeležili tudi borci iz »Elektromehanike« Kranj. Zbralo se nas je za poln avtobus; po prijetni vožnji smo kmalu prispeli v Cerkne. Najprej smo se napotili k centralnemu spomeniku, kjer smo položili venec, z enominutnim molkom pa smo počastili spomin na padle partizane. Do bolnišnice »Franje«, ki se

mnogo ljudi, med njimi tudi precej tujcev. Menil je, da ta edinstveni partizanski spomenik ni le krajevnega ali republiškega značaja, pač pa ima širši pomen. Direktor muzeja je napovedal za prihodnje leto, ko bodo v Idriji podelili domicil nekaterim partizanskim enotam, veliko partizansko zborovanje v nekdanji bolnišnici »Franje«. Predstavniki občinskega odbora ZZB NOV pa je v svojem govoru izrazil željo, da bi srečanja v nekdanji bolnišnici postala tradicionalna, s tem pa je povedal tisto, kar so vsi udeleženci srečanja želeli, zato so njegov predlog toplo pozdravili.

Karl Lipovac

Borci, zaposleni v »Iskri«, so se v nedeljo udeležili partizanskega srečanja v Cerknem oz. bolnici »Franje«. Slika: skupina Iskrinih udeležencev pred polaganjem venca k centralnemu spomeniku padlih borcev v Cerknem

Zdravnica Franja Bojc-Bidovec, po kateri je dobila bolnica ime »Franja«, je na zborovanju poudarila čudovito predanost in borbenost ljudi pri skupnem boju proti okupatorju

nahaja v ozki soteski Pasica nad Logom, smo se povzpeli po stezi, kjer so med NOB v zelo težkih pogojih prenašali ranjene tovariše.

Pri bolnišnici se je zbralo več sto ljudi, med njimi je bilo tudi precej takih, ki so se v njej zdravili. Med udeleženci srečanja so bili tudi tov. Miha Marinko, dr. Franja Bojc-Bidovec, po kateri ima bolnica ime ter ustanovitelj bolnišnice dr. Viktor Volčjak.

Po otvoritvenem nagovoru je med navdušenim aplavzom in pozdravljanjem vseh zbranih spregovorila dr. Franja Bojc. S svojim še vedno toplim glasom je v tem idiličnem okolju obudila spomin na dni, ki jih je tu med vojno preživela in med drugim dejala: »Ta grapa naj vam ostane v spominu, ne zaradi bolnišnice »Franje«, ne zaradi osebe bolnišnice, pač pa zaradi narodnoosvobodilne vojske, ki ni poznala meja odpovedovanja, požrtvovalnosti in junaštva in prav bi bilo, da bi to hotenje še danes živelo v naših srcih in delu!« — Ob njenem toplem in čustvenem pripovedovanju se je marsikomu orosilo oko.

Nekaj besed je spregovoril tudi direktor idrijskega muzeja tov. Srečko Logar. Vsem udeležencem je povedal, da obstaja problem vzdrževanja objektov bolnice — našega velikega spomenika, spomenika zgrajenega med vojno in ki ga dnevno obiskuje

V juliju in avgustu je v »Elektromehaniki« opravilo obvezno počitniško prakso 152 dijakov in študentov. Da bi dobili njihova mnenja o tem, kaj so si na praksi pridobili in kako so se pri nas počutili, smo jim zastavili nekaj vprašanj v obliki majhne ankete.

Anketi se je odzvalo 137 praktikantov, med njimi je bilo 82 % srednješolcev in 18 odstotkov študentov. Rezultati ankete kažejo, da so bili dijaki in študenti s počitniško prakso na splošno zadovoljni, 28 % pa jih je odgovorilo, da so bili le delno zadovoljni. Nekaj (6 %) pa jih trdi, da s prakso niso bili zadovoljni.

Iz ankete povzemamo, da so si študentje in dijaki na praksi povsem dopolnili teoretično znanje s praktičnim delom. Kot drugo pomembno pridobitev navajajo to, da so se pogloblje seznanili z nekaterimi stroji, njihovimi sestavnimi deli, njihovim delovanjem ter da so tudi praktično upravljali te stroje. Dalje so si pridobili smisel za delitev in organizacijo dela, dobili so vpogled v medsebojne odnose v tovarni. Srednješolci navajajo, da so mnogo pridobili predvsem pri delu v kontroli in montaži. Nekateri praktikanti, zlasti oni iz višjih letnikov srednjih šol, pa so navedli, da so na praksi zelo malo pridobili, ali celo, da niso nič pridobili, ker so opravljali enaka dela že prejšnja leta.

Na vprašanje s čim so bili praktikanti v času prakse najbolj zadovoljni, jih je največ (predvsem dijakov) odgovorilo, da so bili najbolj zadovoljni na tistih delovnih mestih in pri tistih strojih, kjer so lahko opravljali delo v skladu s svojo stroko. Naslednji množičen odgovor je bil, da jim je najbolj ugajal odnos sodelavcev do praktikantov in odnos mentorjev do njih. Iz cele vrste odgovorov lahko razberemo, da so bili

praktikanti veliko bolj zadovoljni z delom v montaži in kontroli, kot pa v proizvodnji delov, kjer da je bilo delo preveč enolično in da so z njim zelo malo pridobili.

Ko smo dijake in študente vprašali po pomanjkljivostih in negativnih straneh, ki so se mogoče pojavljale na praksi, je največ praktikantov odgovorilo, da je bilo delo preveč enolično, da so v času prakse menjali premalo delovnih mest, dalje, da delo zelo pogosto ni ustrezalo stroki in niti letniku šolanja. Nekateri praktikanti (10 odstotkov) so mnenja, da so mnoga delovna mesta v tovarni neustrezno zasedena in da bi bolj strokovno vodstvo mnogo pripomoglo k uspešnejši praksi. Posamezne pripombe se nanašajo na slabo organizacijo dela, slabe delovne pogoje, slabe medsebojne odnose ipd. 30 % anketiranih pa ni imelo kritičnih pripomb oz. so izjavili, da pri opravljanju prakse niso opazili pomanjkljivosti.

Večina praktikantov trdi, da je bila praksa opravljena v skladu z navodili in zahtevami šole; 22 % vprašanih pa je odgovorilo, da praksa ni bila organizirana v skladu z zahtevami šole. Bilo pa je nekaj praktikantov, ki so navedli, da v šoli niso dali nobenih navodil, kako naj bi praksa potekala in kaj naj bi obsegala.

Dobiti smo hoteli tudi mnenja praktikantov o tem, kako naj bi bila počitniška praksa organizirana in kaj naj bi obsegala. Največ praktikantov izjavlja, naj bi praksa omogočala predvsem strokovno izpopolnjevanje, ne pa da praktikanti opravljajo eno-

stavna dela na nekvalificiranih delovnih mestih. Razen tega naj bi praktikantom omogočili, da bi opravljali stroki ustrezna dela in to ne samo na enem, ampak na celi vrsti delovnih mest — od enostavnejših do vedno bolj zahtevnih opravil. Naslednji pogost predlog je, naj bi si praktikanti ogledali celotne postopke dela v tovarni bolj natančno, v manjših skupinah, sestavljenih po letih šolanja, strokah oz. izobrazbi. Posamezni odgovori se nanašajo na to, naj bi bili odnosi mentorjev pristnejši (manj zadržani), naj bi jim omogočili samostojnejše delo, naj bi jim v večji meri omogočili spoznavanje strojev in naprav itd., 19 % vprašanih pa ni dalo nobenih pripomb.

Odnosi mentorjev do praktikantov: Velika večina (82 %) vprašanih se zelo pohvalno izraža o odnosu mentorjev do njih, 10 % vprašanih navaja, da je bil odnos mentorjev do njih zadovoljiv, le 6 % meni, da odnos mentorjev do njih ni bil v redu. Nekateri praktikanti so mnenja, da je odnos vodstva do praktikantov odvisev od stopnje izobrazbe praktikantov. Čim višja je izobrazba, tem boljši je odnos. To mnenje nam anketa tudi potrjuje, kajti visok procent študentov praktikantov izjavlja, da jim je na praksi najbolj ugajal dober in prijateljski odnos mentorja do njih, medtem ko je pri srednješolcih ta odgovor zastopan v zelo nizkem procentu. Z odnosi sodelavcev do njih pa so bili praktikanti v splošnem zelo zadovoljni. Le nekaj posameznikov trdi, da s sodelavci niso imeli dobrih odnosov, ali da so bili slabi.

Na koncu so praktikanti napisali svoje vtise in pripombe o praksi in delu v naši tovarni. Med dobrimi vtisi so najpogostejše omenjali

zelo dobre delovne odnose med delavci v tovarni, dobro delovno disciplino, organizacijo proizvodnje, pa tudi organizacijo počitniške prakse. Bilo pa je tudi nekaj kritičnih pripomb. Tako nekateri menijo, da je organizacija dela v tovarni in tudi prakse zelo pomanjkljiva, da so nezadovoljni z odnosi posebno nekaterih mojstrov in tudi sodelavcev do praktikantov, da praktikante preveč izkoriščajo in zapostavljajo ter jim nalagajo mnogokrat nepomembna stranska in celo težaška dela. Sledi še cela vrsta posameznih pripomb, vendar je le 4 % dijakov in študentov navedlo, da so odšli iz tovarne s slabimi vtisi.

To je le kratek povzetek iz množice vtisov in mnenj o praksi, ki so jih dijaki in študenti nanizali v omenjeni anketi. Kot vidimo, so bili z opravljanjem prakse na splošno zadovoljni, omenili pa so tudi celo vrsto pomanjkljivosti, ki bi jih morali upoštevati pri organiziranju počitniških praks v prihodnjem letu.

Alojz Svigelj
dipl. psiholog

RAZSTAVA EKONOMSKE PROPAGANDE IN INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA

Na beograjskem sejmu je bila od 22. do 28. p. m. razstava ekonomske propagande in industrijskega oblikovanja z mednarodno udeležbo. To je bila doslej največja tovrstna manifestacija naših in inozemskih dosežkov s področja ekonomske propagande, publicistike in industrijskega oblikovanja. Namen razstave: prikazati javnosti in zainteresiranim družbenim in gospodarskim faktorjem široko polje dejavnosti, koristnosti in neobходимosti ekonomske propagande in industrijskega oblikovanja.

Za požarnovarnostni teden — gasilske verižne vaje

Za »Teden požarne varnosti« od 25. septembra do 1. oktobra je bilo naše gasilsko društvo v »Elektromehaniki« kar dobro pripravljeno. V nedeljo, 24. septembra so skupaj z enoto iz Podblice uspešno izvedli zunanjo gasilsko verižno vajo na strmem terenu v vasi Podblica nad Besnico, kjer je bil navzoč tudi tov. Ivan Lužan, ki je bil po ustanovitvi društva v kranjski tovarni tedaj njegov prvi predsednik. Poleg verižnih vaj so gasilci

Zadnje mesece imajo gasilci redne terenske vaje v območjih tovarne, kar vpliva na izurjenost članov gasilskega društva. Dva gasilca sta z uspehom napravila izpit in postala gasilska podčastnika (Ivo Gašperlin, Polde Kranj). Vzorno skrbijo tudi

za gasilske naprave, orodje in druge rekvizite, ki so potrebni pri njihovem delu. Člane društva izredno zanima tudi tovrstna literatura, zlasti »Gasilski glasnik«, kjer so opisana delovanja tudi drugih gasilskih društev. F. Pečenik

K članku »Seminar o varstvu pri delu«

V zadnji številki časopisa »Iskra« sem pod naslovom »Seminar o varstvu pri delu« ugotovil, da šolski center organizira eno in dvodnevne seminarje za vodilne delavce in za mojstre — urejevalce za vse organizacije v sklopu podjetja »Iskra«.

Verjetno je pobudo za ta seminar dal razgovor z dne 28. 8. 1967 v Kranju, na katerem so sekretarji in varnostni delavci v organizacijah podjetja ter drugi vabljeni strokovnjaki poudarili skrb za varstvo pri delu in v tej zvezi izobraževanje iz tvarine varstva pri delu. Določila 6. člena RZ o varstvu pri delu nalagajo organizacijam skrb za tovrstno izobraževanje. Te morajo v svojih Pravilnikih o varstvu pri delu predpisati postopek izobraževanja tudi s tega področja.

Iz tega vidika pozdravljam akcijo šolskega centra, a nehoti se mi vsiljuje misel, da še vedno priznavamo stare metode kampanjskega dela iz časov, ko smo organizirali »teden varstva«, razobešali po vidnih mestih parole o varstvu itd. in si tako dovoljevali misliti, da skrbimo za varstvo človeka.

Smatram, da je nujno, da vodilni delavci, mojstri in urejevalci, temeljito poznajo

tvarino varstva pri delu, predvsem pa:

- določila Republiškega zakona o varstvu pri delu
- vse interne akte organizacije

- pravilnike, ki obravnavajo njihovo panogo
- tehniške osnove varnosti

- metode uvajanja oseb v delo in praktično poučevanje
- zdravstveno varstvo — medicina dela
- ekonomski pomen nezd.

Tak program zahteva najmanj 40 ur.

S tem sem želel poudariti, da je dvodnevni seminar absolutno premalo in da v tem kratkem času ne moremo doseči to, kar bi želeli.

In na koncu še to:

Borimo se, da predmet varnostne vzgoje postane obvezen za vse poklicne, srednje tehniške šole in tudi fakultete, saj bi že bil čas, da spoznamo pomen tovrstnega izobraževanja, kajti davki, ki jih plačujemo zaradi tega so preveliki.

Ne želim polemizirati, hotel sem povedati le svoja stališča, ker tudi sam delam na področju varstva pri delu in sem prepričan, da bomo uspeli le v skupnih naporih.

Ivo Krušec

Z vaj gasilcev v Podblici nad Besnico

Po sledih želja bralcev našega tednika

Ceprav smo o rezultatih nedavne ankete o tem, kako anketirani bralci tednika »ISKRA« ocenjujejo naš list, oz. kaj si v njem želijo, sicer že precej napisali v nekaterih prejšnjih številih, kljub temu ne bo škodilo še nekaj vrstic zato, da bi bralcem na osnovi nekaterih ugotovitev omenjene ankete čim bolj ugodili.

Rezultati ankete so precej realno pokazali slabe in dobre strani našega glasila in na nas vseh je, da naš list vsestransko izboljšamo in ga čim bolj približamo bralcu. Ob tem si na kratko pogledimo, kaj si anketirani bralci »Iskre« najbolj želijo:

- vsebina člankov naj bo bolj konkretna in kritična

- glasilo naj prinaša članke iz vseh organizacij združenega podjetja v enakem razmerju

- več naj bi bilo objavljenih razgovorov tudi z neposrednimi proizvajalci o njihovem delu, uspehih in problemih

- obveščanje kolektiva naj bi bilo hitrejšo in podrobnejše, kar zlasti velja za vse važnejše probleme organizacij in ZP

- več naj bi bilo v listu krajših in jedrnatih sestavkov, pisanih brez nepotrebnih tujk in tako razumljivih slehernemu bralcu

- »Iskra« naj bi uvedla stalno rubriko za novice iz (Dalje na 8. strani)

Gašenje s peno

prikazali tudi kemično gašenje s peno in suho gašenje s totalnim prahom.

Dejavnost gasilskega društva v »Elektromehaniki« je v letošnjem letu precej zaživela, to pa predvsem zaradi uvidevnosti vodstva tovarne, ki je spret podprlo gasilsko društvo s primerno finančno dotacijo in s tem omogočilo njegov nadaljnji obstoj in zadovoljivo delo.

Zasedanje tehniškega pododbora 13 A (El. števeci) mednarodne elektrotehniške komisije v Pragi

Zasedanje tehniškega pododbora za električne števece je bilo v okviru 32. generalnega zasedanja Mednarodne elektrotehniške komisije v Pragi v dneh od 18. do 20. julija in se ga je udeležilo 44 delegatov iz 16 držav, prisoten pa je bil tudi predstavnik Mednarodne organizacije za zakonito metalurgijo (OIML). Zasedanje je vodil predsednik pododbora M. Whitehead (Vel. Britanija).

Po potrditvi zapisnika lanskega zasedanja v Leningradu in po sprejemu predsednikovega poročila o opravljenem delu med obema zasedanjima je bil v razpravi nov predlog priporočila za daljnjo merjenje energije (dokument 13 A Secretaria) 214.

Kljub temu, da je bil nov predlog izdelan na temelju sklepov lanskega zasedanja,

je dalo na predloženi osnutek 8 nacionalnih komitejev nove pripombe. Pri obravnavi teh in še nekaterih usnih pripomb je bilo sklenjeno, da se dopolnijo nekatere definicije zlasti glede oblike impulzov in da se standardizirajo napetostne vrednosti impulzov in integracijske periode, kakor tudi frekvenčno območje 40 do 60 Hz, ki je pri

redakciji očitno izpadlo. Zelo dolga je bila razprava o kriterijih za določanje pogreška, ki lahko nastane: a) v števcu dajalniku impulzov, b) v zvezi med njim in sprejemno napravo in c) v sprejemni napravi, vendar je bila z nekaterimi dopolnili predložena formulacija sprejeta. Glede velikosti nezanesljivosti pri merjenju povprečne moči je bila sprejeta nova tabela, ki je v primeri s predlagano bolj smiselna. Splošni proizvodni predpisi so bili sprejeti z edino spremembo, da se črta zahteva glede zanesljivosti, ker način preskušanja ni opredeljen. Pravila glede varnosti so bila sprejeta brez sprememb, dodal pa se odstavek s predpisi za napisne plošče.

Končno je bilo sklenjeno, da se po sprejetih spremembah predelani predlog lahko pošlje nacionalnim komitejem

v odobritev po pravilu 6 mesecev.

V naslednji točki je bila obravnava vprašalne pole glede uvedbe razreda 2 števecv jalove energije namesto dosedanjega razreda 3. Ker pa je bilo pri glasovanju enako število glasov za in proti, je bilo sklenjeno, da je treba vprašanje podrobneje proučiti, na kar se bo o tem razpravljalo na naslednjem zasedanju.

Na lanskem zasedanju v Leningradu je v točki »razno« predstavnik OIML sprožil vprašanje enote za merjenje energije kWh, ki ni koherentna enota in zato ne ustreza sistemu enot SI. Ker je koherentna enota sistema SI »joule«, bi bilo treba po tem predlogu števec umeriti v joulih, kilojoulih, megajoulih itd. Vendar je večina prisotnih delegacij smatrala, da je predlog preuranjen. O tem

sklepu naj sekretariat obvesti TO 24 (Električne in magnetne veličine in enote) in ga vpraša za mišljenje.

Iz predsednikovega poročila o glasovanju po dvomesečnem postopku za števec r. 0.5 je bilo razvidno, da proti dokumentu ni glasovala nobena država, tako da ga lahko uredniški odbor pripravi za tisk.

V nadaljevanju zasedanja je F. Mlakar (Jugoslavija) kot sekretar Mednarodne delovne skupine št. 2 (Simboli za števec) podal poročilo o delu skupine, iz katerega je razvidno, da je skupina pripravila predlog za simbole za električne števece, ki je bil razposlan nacionalnim komitejem v razpravo kot dokument 13 A (Secretariat) 217. Bistvo tega predloga obstaja v tem, da bi se na števcih opustili vsi napisi v nacionalnih jezikih in da bi se vsi potrebni podatki označevali

Kdo nosi odgovornost...

(Nadaljevanje z 2. strani)

najvažnejše in kar je tovarna najbolj pozdravila, pa je nov način fakturiranja, ki bo onemogočil nekontrolirano preli-vanje sredstev in vsaki tovarni vedno nudil čisto sliko o njenem poslovanem uspehu.

Iz vseh teh ugotovitev so samoupravni organi tovarne lahko zaključili, da leži celotna odgovornost za obnovenje politike gospodarjenja in proizvodnega procesa vsaj trenutno predvsem na tovarni

Pred štirinajsto...

(Nadaljevanje s 3. strani)

začetnih do najsodobnejših izvedb.

Povsem jasno je, da bo na letošnji 14. mednarodni razstavi »Sodobna elektronika« razstavljal tudi Iskra in to na vseh tistih področjih, kjer se s svojo dejavnostjo vedno bolj uveljavlja na domačem ali tujem tržišču. Tudi tu ne nameravamo podrobneje naštevati, kaj bodo naše tovarne razstavile na pičlih 114 kvadratnih metrih razstavnega prostora, ki ga ima propagandna služba na razpolago za ureditev našega dela razstave. Predvidoma bodo razstavljeni nekateri radijski sprejemniki in izvozni gramofoni, merilni instrumenti in instrumenti za vgradnjo, transistorizirani alternator za električno regulacijo, releji (miniturni pomožni), asortiment elementov, pomembnejši izdelki s področja telefonije, elektronski mikroskop, 8 mm kinoprojektorja in nove stereo ojačevalne naprave. Številno bo zastopan Zavod za avtomatizacijo, tovarne v Kranju, Semiču, Trbovljah, »Avtomatika«, »Elementi« in »Elektronika«. Pri tem naštevanju smo navedli le droben del eksponatov, kar bi bil podrobnejši spisek le-teh prav gotovo preobsežen.

s simboli podobno kot je to že dolgo v veljavi pri merilnih instrumentih.

K predlogu je poslalo pripombe in dopolnilne predloge 12 nacionalnih komitejev, ki so bili v razpravi hkrati z obravnavo predloženega dokumenta. Sprejeti so bili naslednji sklepi: Simboli za števec naj bodo neobvezni in tudi ni nujno, da so na tablici števca.

Glede označevanja vrste jalove energije, ki jo meri števec, je bilo sprejeto, naj se označi tudi območje kapacitivne oziroma induktivne energije, v katerem merjenju ustreza razredu števca. V tej zvezi pa je treba spremeniti nekatere predložene načine označevanja glede na vrsto merjene energije. Predlog za uvedbo simbola »v« za vrtiljaj (po latinskem »versatio« je bil v načelu sprejet, vendar je treba še konsultirati TO 25 (Črkovni simboli in znaki).

sami — kajti drugega organa v ZP ni. Zato morajo biti njeni samoupravljalci bolj kot doslej in neposredno seznanjeni s širšo problematiko, kot pa nastaja v okvirju tovarniške ograje. Kajti le v tem primeru bodo lahko uspešno sodelovali in usmerjali gospodarjenje v dometu svojih opolnomočij.

Vsa ta vprašanja sicer trenutne situacije, ki predvideva slabšo zasedbo kapacitet, kot bi tovarna želela in tudi zmogla, ne rešujejo in bomo morali zagristi v kisljo jabolko — tako nezaželen in boleč od-pust delavcev. Tudi tu tovarna sama nosi polno odgovornost — pa najsi bodo rešitve ekonomske ali socialne — vendar dani situaciji primerne. Tudi v bodoče moramo zagotoviti solidne temelje za konstantno in usmerjeno rast, za čisto perspektivo — tu pa leži program nadaljnega obnovenja celotnega proizvodnega procesa in utr-ditev enotne odgovornosti nad tem kompleksom.

V debati so sicer posamezni govorniki zajeli še precej ob-robnih vprašanj, ki so bolj ali manj ilustrirala osnovni problem, ki je bil načrt, ali pa trenutno situacijo, v kateri smo. Tako smo lahko ugotavljali še niz subjektivnih in objektivnih pomanjkljivosti v vseh fazah procesa, ne izvemajoč predolghih ciklov usvajanja prav v sami tovarni (res dostikrat kot posledica nedodelane dokumentacije) in prepočasnega reševanja neustrezne kadrovske strukture.

Toda osnovna naloga vodstva tovarne bo v bodoče posebno ta, da bo s polno odgovornostjo združila proizvodni proces v nedeljivo enoto ter s tem zagotovila perspektivo tovarni — samoupravni organi pa bodo morali v zvezi z materiali s tega področja zasledovati programsko politiko in sprejemati ustrezne sklepe za njeno izpolnitev —L—

Pri razpravi o simbolih za vezave števec, ki so bili povzeti po že obstoječih publikacijah IEC, so se pokazale nekatere nejasnosti, ki jih bo treba v nadaljnji obravnavi tega dokumenta urediti. Ker dokument ureja tudi način označevanja števec s primarnim in sekundarnim številčnikom, ki v dosedanjih publikacijah še nista bila definirana, ju je treba definirati. Manjša sprememba je bila sprejeta za označevanje števca presežkov oziroma števca presežkov in celotne porabe kakor tudi za označevanje števec z indikatorjem maksimuma. Za označevanje številčnikov »prejem — oddaja« pa se lahko uporabi simbol iz pravkar izšle publikacije 117-4. Isto velja tudi za simbol pod tč. 8. 3. Poglavje s simboli za označevanje konstrukcijskih podrobnosti je ostalo brez sprememb. Na koncu je bilo sklenjeno, naj delovna skupina z delom nadaljuje in

S seje UO zavoda za avtomatizacijo

Na seji UO 26. 9. je razprava močno posegla v vso dejavnost zavoda, nakazana je bila tudi možnost ponovne proučitve koncepta zavoda, programa razvoja ter ustreznosti sedanje organizacije. Ker pa v sedanji fazi obstaja tudi misel o novi organizaciji ZP oz. se že postavlja jo osnovne konture v tej smeri, so bili navzoči mnenja, da bi upravni odbor zavoda razpravljali o spremembah, ko proučil koncept nove organizacije ZP. Ne oziiraje se na to, pa bi lahko sprovedli nekaj določil, ki so bila nakazana v zavrženem statutu, na osnovi srednjeročnega plana ZP pa bi izdelali program financiranja.

Člani UO so bili na seji seznanjeni s sanacijskim načrtom združenega pojetja za leto 1967, o nujnosti znižanje vezave sredstev, posebno pozornost pa je treba posvetiti izboljšanju kvalitete. Nujno je treba pripraviti ustrezen program dela. UO naj mesečno razpravlja in zahteva odgovore ter pojasnila k poročilom izvajanja sanacijskega načrta.

Mr. France je seznanil UO s podatki iz obračuna za avgust 1967 po posameznih sektorjih in oddelkih in to o poslovnem uspehu, o prekoračitvi vezave sredstev ter o razpoložljivih sredstvih. Povedal je, da se je stanje vezave sredstev v RPS II že bistveno izboljšalo medtem ko je plan vezave sredstev v RRS III prekoračen predvsem zaradi oddelka »aktivni sestavni deli«. Plan vezave sredstev je pa precej prekoračen tudi v SRS, kar pa je prehodnega značaja. Ob upoštevanju avansov in posojil je zavod kot celota v avgustu dosegel planirani obseg vezave sredstev v nedokončanih zalogah. TPS je v vezavi sredstev v mejah plana, vendar je v avgustu močno povečalo vezavo v pri-merjavi v preteklem mesecu.

na temelju sprejetih sklepov izdela nov predlog za obravnavo na naslednjem zasedanju.

Za razpravo na tem zasedanju je bil pripravljen tudi prvi predlog priporočila, ki bi zajemalo vse tri razrede števec delovne energije, vendar pa je bil zaradi pomanjkanja časa ta predlog odložen na naslednje zasedanje.

V razpravi o bodočem delu je nizozemski delegat predložil, naj bi za števec 2 uvedli statistično kontrolo namesto individualne, ki je doslej predpisana, razen tega pa naj bi pripravili tudi priporočilo za umerjanje števec. Predloga sta bila soglasno sprejeta ter je bila formirana delovna skupina, v kateri bodo sodelovali predstavniki iz Nizozemske, Nemčije, Belgije, Italije, Švice, Francije in Vel. Britanije in ki naj izdela ustrezen predlog.

France MLAKAR,
dipl. ing.

V razpravi o finančnem poročilu je UO ugotovil, da se finančno stanje sicer izboljšuje, vendar je treba še nadalje skrbeti za operativnost in vestnost pri delu, da ne bi ponovno prišli v takšne finančne težave. UO je priporočil svetu delovne enote TPS, da pregleda vzroke sorazmerno visokega povišanja vezave sredstev v avgustu. UO je ukinil sklep glede limitiranja vezave sredstev v nedokončanih zalogah na dan 31. maja 1967. Limit za vezavo sredstev bo v bodoče dinamični plan vezave po mesecih.

Ker je tovarna polprevod-

nikov v Trbovljah dokončno odgovorila, da ne bo sodelovala z razvojno skupino za aktivne sestavne dele v zavodu, je po daljši razpravi UO sprejel nekaj zadevnih sklepov, ki kažejo, da se bo razvojna dejavnost v omenjenem oddelku omejila na razvojne naloge po pogodbi s SBK, vsa ostala dela v oddelku pa se omejila na proizvodno dejavnost artiklov, ki jih bo možno plasirati v zavodu, organizacijah ZP oz. na tržišču. S tem v zvezi pa bo treba omejiti število zaposlenih. Z odločitvami je seznaniti samoupravne organe in vodstvo ZP »Iskra«.

ZDRUŽENO PODJETJE ISKRA KRANJ

Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektro-niko, avtomatiko in elemente Kranj

Študentje in dijaki!

za šolsko leto 1967/68 ponovno razpisujemo nasled-nje štipendije:

Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov Kranj

- fakulteta za elektrotehniko — šibki tok
- 2 štipendiji — smer telekomunikacije
- fakulteta za elektrotehniko — jaki tok
- 2 štipendiji — smer merilna tehnika
- fakulteta za strojništvo
- 3 štipendije — tehnološka smer
- fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
- 2 štipendije — kemijska tehnologija
- ekonomska fakulteta
- 1 štipendija.

Tovarna električnih merilnih instrumentov, Otoče

- fakulteta za strojništvo
- 1 štipendija — tehnološka smer

Tovarna polprevodnikov, Trbovlje

- fakulteta za elektrotehniko — šibki tok
- 1 štipendija — smer splošna elektronika
- fakulteta za elektrotehniko — jaki tok
- 3 štipendije — smer merilna tehnika
- fakulteta za strojništvo
- 2 štipendiji — tehnološka smer
- fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
- 4 štipendije — kemijska tehnologija
- ekonomska fakulteta
- 1 štipendija
- pravna fakulteta
- 1 štipendija
- filozofska fakulteta
- 1 štipendija — industrijska psihologija
- tehniška šola za strojništvo
- 3 štipendije
- tehniška šola za kemijo
- 1 štipendija

Tovarna kondenzatorjev, Semič

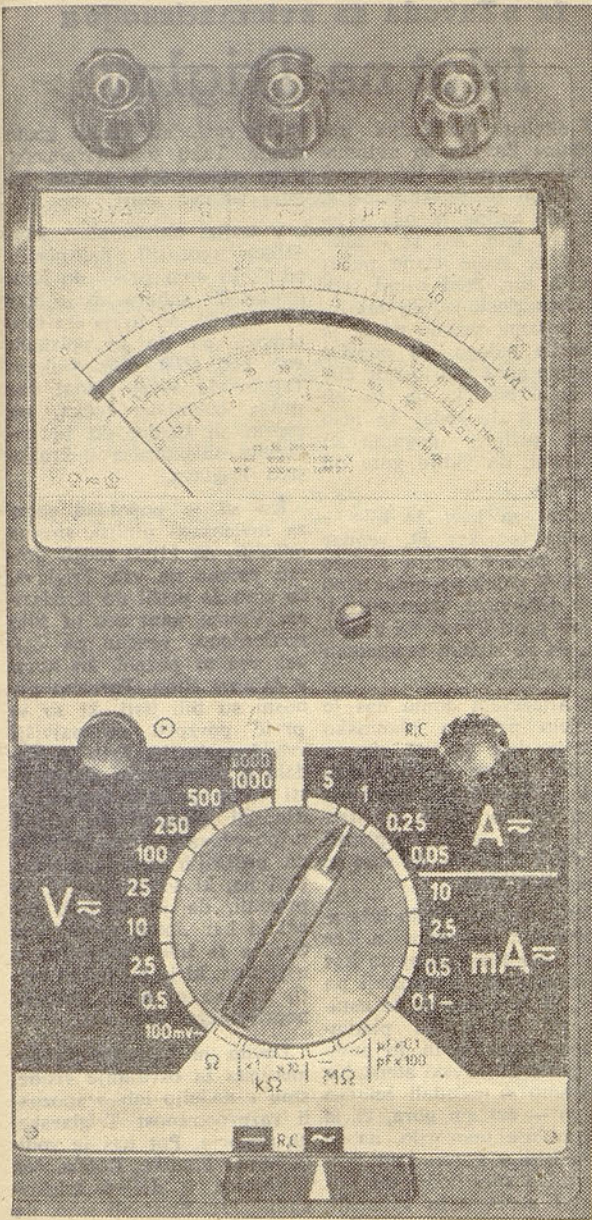
- fakulteta za elektrotehniko — šibki tok
- 1 štipendija — smer splošna elektronika
- pravna fakulteta
- 1 štipendija
- višja administrativna šola
- 1 štipendija.

Prodajno servisna organizacija

- fakulteta za elektrotehniko — šibki tok
- 1 štipendija — smer telekomunikacije
- ekonomska fakulteta
- 1 štipendija.

Prednost pri podelitvi štipendije imajo tisti študentje in dijaki, ki imajo boljši učni uspeh in ki stanujejo v bližini tovarne, za katero se bodo šolali. Višina štipendije je na fakulteti od 20.000.— do 27.500.— S din. na srednjih šolah pa od 16.000.— do 23.000.— S din. Višina štipendije je odvisna od uspeha in letnika.

Kandidati za štipendije naj pošljejo svoje vloge na naslov: Združeno podjetje Iskra Kranj — referat za štipendije, Ljubljana, Miklošičeva 28, kjer dobe tudi vse potrebne informacije. K vlogi naj priložijo letno spričevalo oziroma potrdilo o vseh dosedaj opravljenih izpitih z ocenami, potrdilo o premoženjskem stanju in o višini osebnih dohodkov staršev. V vlogi naj bo navedeno, za katero tovarno želi biti štipendiran. Razpis velja do 21. oktobra 1967. Kandidate bomo obvestili o sklepu komisije za štipendije do 5. 11. 1967.

Univerzalni instrument US4B

Novi univerzalni instrumenti

Tovarna električnih merilnih instrumentov Otoče, je dala na trg novo tipo univerzalnega instrumenta US4B.

Instrument je izdelan v sodelovanju z dunajsko firmo GOERZ ELECTRO in izhaja iz znane familije univerzalnih instrumentov »UNIGOR« istoslovenske firme. Instrument sodi po tehničnih karakteristikah v svetovni vrh tovrstnih proizvodov. Na osnovi sodelovanja ISKRA-GOERZ ELECTRO je jugoslovanski trg po predhodnih univerzalnih instrumentih US3A, US3B zopet oskrbljen s sodobnim izredno kakovostnim univerzalnim instrumentom US4B.

Univerzalni instrument je zaradi odlično izbranih merilnih dosegov in občutljivosti možno uporabiti v tehniki jakega in šibkega toka. To trditev utemeljuje pregledna tabela merilnih območij, ki jo v nadaljevanju navajamo:

Merilni doseg:

Enosmerni — napetostni,
— tokovni
Izmenični — napetostni,
— tokovni
Merjenje upornosti v območju
Merjenje kapacitivnosti
dB skala

Točnost

Karakteristična upornost:

Univerzalni instrument je mogoče kupiti v industrijskih prodajalnah ISKRA in v drugih prodajalnah trgovske mreže.

Univerzalnemu instrumentu US4B pa bo v kratkem sledil še univerzalni instrument

**DOPISUJTE
V ISKRO**

Kitajska prihaja v dobo elektronike

Z NIZKIMI CENAMI SE KITAJSKA POSKUŠA PREBITI NA SVETOVNO TRŽIŠČE

Študija, ki je bila nedavno objavljena v ameriškem časopisu Electronic, odkriva zavidajoč napredek kitajske elektronike. Kitajska živi v dobi transistorjev, istočasno pa izdeluje instrumente visoke preciznosti, ki so nujno potrebni vsakemu modernemu gospodarstvu.

Tovarna, ki zaposluje 900 delavcev, letno izdela več kot 50.000 transistorovskih radio sprejemnikov. Tretja tovarna po velikosti te vrste se na Kitajskem nahaja v Šanghaju in ima 2.400 zaposlenih (v letu 1958 samo 250). Ta tovarna izdela letno 100.000 miniaturnih transistorjev. Kakor izgleda, Peking nima več problema s plasiranjem izdelkov na inozemska tržišča. V več vzhodnoevropskih državah se prodajajo kitajski proizvodi. Največja prednost kitajskih izdelkov so nizke cene! Kitajsko izvozno podjetje prodaja transistorovske radio sprejemnik na trivalovno dolžino samo za 10 dolarjev. Vse več prehajajo na uporabo polprevodnikov. V letu 1963 je bilo 4 % aparatov, ki so bili izdelani na Kitajskem, transistorovskih. V letu 1964 je ta odnos dosegel že 40 %, leta 1965 pa 72 %.

Najvažnejši elektronski deli se serijsko proizvajajo v Nankingu, Vuhanu in Pekingu. V Fjencinu in Kantonu izdelujejo elektronske cevi; za proizvodnjo je potrebna visoka kvalifikacija in opremljenost.

Mreža radio opremljenih postaj pokriva že 90 % kitajskega ozemlja. V letu 1964 je že 95 % večjih mest imelo svoje radio oddajne postaje,

60 % brigad je razpolagalo s sredstvi retransmisije.

Na področju elektronskih aparatov je napredek prav tako hiter. Ko so v letošnjem poletju Evropejci obiskali sejem v Kantonu, so lahko videli osciloskop visoke kvalitete, ki je do podrobnosti izdelan na Kitajskem. Izdelan je tudi prvi elektronski mikroskop, v pekinških laboratorijih pa so v teku eksperimenti s prototipom elektronskega računalnika.

Kitajska uporablja prav tako številne elektronske možgane v razne namene.

Opremljena z materialom, ki je bil v glavnem uvožen iz Velike Britanije, je Kitajska uvedla v uporabo elektronski računalnik za meteorološke napovedi, kar je velik pomen za to pretežno poljedelsko državo. Kitajski meteorologi menijo, da so sposobni precizno prognozirati vreme za dva dni naprej za vse ozemlje Kitajske.

Kitajci danes uporabljajo elektronske aparate pri gradnji velikih hidroelektrarn.

Dr. Cao s kolumbijske univerze je ocenil, da je Kitajska glede razvoja elektronike zaostala za ZDA samo za okoli 5 let. Po njegovem mnenju se Kitajci inspirirajo z japonskimi dosežki v elektroniki.

(Po »Borbi« priredil P. G.)

Izvillečki iz sklepov samo-upravnih organov

ELEKTROMECHANIKA

SKLEPI UO (26. 9. 1967)

Upravni odbor je obravnaval in sprejel na znanje priporočila in stališča obeh zborov skupščine občine Kranj v zvezi s razpravo o polletem gibanju gospodarstva in družbenih služb.

Upravni odbor je obravnaval poročilo o delu orodjarne in v zvezi s tem sprejel naslednje sklepe:

1. Iz poročila je razvidno, da orodjarna pri izpolnjevanju nalog za domačo proizvodnjo ne ovirajo usluge, ki jih dela za druge naročnike, ker le-te zasedajo sicer neizkoriščene kapacitete.

UO smatra, da je treba tudi vnaprej obdržati tako usmeritev.

2. Ustrezne službe, vključno orodjarna, morajo skrbeti glede razporeditve tistih učencev, ki se učijo v orodjarni in bodo v l. 1968 dokončali šolo.

3. Razmejitev dela med pomožnimi orodjarnami in orodjarno naj se odvija v okviru sprejetih dogovorov.

4. Organizacijska služba naj v teku 14 dni prouči možnost vključitve skladišča orodnih jekel v orodjarno.

5. Gospodarske priprave proizvodnih obratov naj pravočasno nabavljajo nove materiale, ki so v zvezi s preiskusom orodja.

6. Upravni odbor podpira prizadevanja orodjarne, da je treba dati poudarek vzgoji kadrov, da se v orodjarni obdrži struktura orodjarskih kadrov.

7. UO vztraja na izgotovitvi orodja po korigiranih normativih za ATA 21, telefonski vložek in univerzalni motor.

Po odloku skupščine občine Kranj, objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske,

dne 16. 9. 1967, ki določa višino najnižjih mesečnih nagrad za vajence, predlaga upravni odbor delavskemu svetu zvišanje mesečnih nagrad za vajence naše tovarne na višino, ki je s tem odlokom določena, in to:

— za prvo leto učenja 147 N din na mesec sedaj 123 N din,

— za drugo leto učenja 202 N din mesečno sedaj pa 150 N din,

— za tretje leto učenja 237 N din mesečno sedaj 206 N din.

Istočasno naj se tudi osebam na prekvalifikaciji oziroma rehabilitaciji poviša sedanja mesečna nagrada 225 N din na 300 N din.

Upravni odbor ni sprejel predlogov službe kvalitete:

a) za vključitev orodjarjev pomožnih orodjarn in delavcev iz vzdrževanja v sistem nagrajevanja po kvalitetni normi.

Predlog mora proučiti komisija za osebne dohodke in za delavce iz vzdrževanja izdelati trimesečni izračun.

b) za vključitev justirk v ta sistem nagrajevanja, ker predlog ni sprejemljiv.

Komisija za OD naj prouči primer nagrajevanja justirk in predlaga ustrezno rešitev.

Upravni odbor je po predlogu komisije za izobraževanje odobril plačevanje šolnine osim članom kolektiva, ki ustrezajo pogojem razpisa za izredni študij.

Ostali članom kolektiva, ki so se prijavili na razpis, plačilo ni odobreno, ker ne izpolnjujejo pogojev.

Ker je bilo tudi več prijavlencev za plačilo jezikovnih tečajev, upravni odbor naroča kadrovske službi, da organizira jezikovne tečaje za člane kolektiva v tovarni ter predvidi višino prispevka slušateljev.

Skupina izletnikov ZZA pred enim izmed Triglavskih jezer

Po sledih želja bralcev...

(Nadaljevanje s 5. strani)
turnega in športnega življenja v kolektivih ZP, itd. Zahteve naših bralcev so povsem na mestu in uredništvo »Iskre« si bo v prihodnje prizadevalo, skupno s prizadetimi organi in organizacijami v združenem podjetju list na osnovi teh želja čim bolj izpolniti. Politični in upravni organi dnevno zahtevajo, da mora glasilo delavce — proizvajalce obveščati o vsem važnejšem, če hočemo, da bodo jutri leti pripravljeni prevzeti odgovorna mesta v naših samoupravnih organih in v njih

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi našega dragega

NIKA JAZBICA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz ATN, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, za izraze sožalja in za izkazano pomoč.

Francka Zagradišnik

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi mojega moža

ALEKSANDRA KREBSA
Izrekam kolektivu poklicne šole »Iskra« v Ljubljani in Šolskemu centru v Kranju globoko zahvalo. Ob tej priložnosti se zahvaljujem kolektivu šolskega centra za vso pozornost in materialno pomoč.

Zena Štefka in sinček Saša

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko telekomunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in kličej: »CP Gorenjski tisk« Kranj

prispevati svoj delež pri reševanju številnih problemov posameznih naših organizacij in združenega podjetja. Vsekakor je prav, da so delavci dobro seznanjeni z vsem dogajanjem v organizacijah in ZP iz domačega glasila, ne pa tako, kot se je nekajkrat doslej že primerilo, da so o kaki zadevi prej to izvedeli iz dnevnega tiska.

Če hočemo izpolniti željo anketiranih bralcev glasila »Iskra« — naj bi v tedniku prinašali sorazmerno enako število sestavkov o vseh naših organizacijah, pa nam je nujno potrebno v vsaki tovarni in enoti organizirati trdno in prizadevno dopisniško mrežo. Le s tem nam bo mogoče za vsako številko tednika zagotoviti vesti in poročila iz sleherne organizacije združenega podjetja. Izkušnje pa kažejo, da to ne bo lahka naloga, saj smo v uredništvu lista že vsa leta nazaj poskušali marsikaj, da bi formirali solidno dopisniško mrežo, ki bi nas zalagala z novicami iz tovarni in enot, ali pa nam vsaj signalizirala, o čem bi bilo treba pisati iz posamezne organizacije.

Brez resnega zanimanja in prizadevanj tako samoupravnih organov in političnih organizacij v enotah ZP, uredništvu te naloge ne bo mogoče učinkovito rešiti, zato morda ne bi bilo odveč, če bi uredniške odbore v organizacijah in enotah ZP za delo na področju obveščanja tudi ustrezno stimulirali kot to delajo v nekaterih drugih podjetjih, kjer se lahko po-

hvalijo z boljšo obveščeno stostjo delovnega kolektiva.

Skratka — anketa nam je nakazala vrsto resnih nalog, katere bomo skušali čim prej in čim bolj izpolniti, vse to pa je v nemajhni meri odvisno tudi od angažiranosti naštetih v organizacijah združenega podjetja. Z združenimi naporami moramo našemu glasilu čim prej dati takšno vsebino, da ga bo vsakdo rad prečital in v njem našel vse tisto, kar ga o dogajanjih v lastni organizaciji ali v okviru združenega podjetja najbolj zanima.

Janez

ZAMENJAVA STANOVANJA

Zamenjam dvosobno stanovanje (53 m²) v novem naselju Vodovodni stolp, Kranj, ki bo vseljivo v letu 1968 za enosobno stanovanje na istem kraju, ki bi bilo vseljivo v letu 1968.

Janez Strmljan

GPPP — ATN tel. 408
Elektromehanika
Kranj

Apno, prvovrstno žgano po industrijski ceni dobavlja takoj na dom in sprejema naročila KZK Kranj — kooperacija.

Skladišče, cesta JLA (pri Kernu), nasproti kina Center v Kranju. Telefon 22-143.

»KOMPAS« — KRANJ

vas vabi vsako soboto na celodnevni izlet v

TRBIZ — UDINE — GORICO

po ugodni izvensezonski ceni.

Prijave sprejema poslovalnica »KOMPAS« v Kranju.

Iz »Zavoda za avtomatizacijo«

Izlet na Triglav

V okviru sindikalne podružnice Zavoda za avtomatizacijo že nekaj let uspešno deluje planinska sekcija. Posebno agilna je bila v letošnjem letu, saj je organizirala za svoje člane nekaj uspešnih tur, med njimi tudi na Grossglockner. Za zaključek poletne sezone pa si je zastavila nalogo, da popelje v lepote gora tudi ostale članke kolektiva, ki na ta ali oni način do sedaj še niso imeli prilike, poguma ali možnosti, da vidijo gore od »goraj«.

Prijav za izlet je bilo v začetku več kot 30, vendar se je potem število skrčilo na 24. V petek popoldne smo se v deževnem vremenu odpeljali proti Gorenjski v upanju, da za slabim vremenom sledi sončno.

V Aljaževem domu nas je sprejelo prijetno planinsko vzdušje, ker je več skupin kovalo načrte za naslednji dan. Največja neznanka vsem je bilo vreme. Za »training« smo večkrat splezali na »Mali Triglav«, da smo se spoznali s klini.

Ker je zjutraj nehalo deževati, smo vzeli pot pod noge. Ker je pot čez Prag ocenjena kot najlažja, smo se povzpeli po njej. Za hip smo se še ustavili pri spomeniku planincem partizanom in jo mahnil proti Triglavski steni. Na poti smo si ogledali železno knjigo — žrtvam gora, ki je bila zadnje opozorilo, da je treba biti v gorah zelo previden. Ko smo hodili ob Triglavski steni, smo spoznali, da je »stena« res stena. Naš stari planinec Jule ni več vzdržal v koloni, stena ga je tako zamikala, da je šel še z eno izkušeno planinko raje preplezat »Slovensko« smer. Za nas pa je bila že »zlozna« pot precej strma. Da nam ni bilo vroče, nas je malo močil dež. Kmalu smo prišli do nekakšne pečine, ki ni kazala nobenega prijetnega obraza. Planinci so nam povedali, da je to Prag in da nam ne ostane nič drugega, kot da se poslužimo zabitih klinov in vrvi in da jo preplezamo. Ko človek premaga tako »hudo oviro«, se počuti kot star planinec. Pot naprej je potekala v bolj sproščenem vzdušju, saj je bil planinski krst uspešno za nami. Ker se nam ni posebno mudilo, smo se namenili najprvo v Staničevo koč, kjer smo se za eno uro ustavili, malo okrepčali in ogledali okolico v kolikor nam je megla to dopuščala, saj se je samo toliko razkadila, da smo videli Rež, to je bila naslednja ovira na poti do Kredarice. Na vrhu Reži smo se spoznali še z enim neprijetnim elementom vremena — vetrom. Brilo je tako, da so jeklene vrvi kar dobro služile svojemu namenu. Po uri hoda smo šli čez vrh Kredarice vendar »Doma« nismo

mogli zagledati zaradi goste megle. Tako smo Triglavski dom videli šele takrat, ko smo vstopili vanj.

V knjigi obiskovalcev smo lahko ugotovili, da nismo edini, ki smo prišli do Kredarice. To soboto jih je bilo več kot 60, od julija do septembra pa jih je vpisanih več kot 6500 obiskovalcev. Triglav je torej postal res prava izletniška točka, pa čeprav ni žičnice, ki bi potegnila obiskovalce v kraljestvo Triglava.

Ko se je popoldne veter za malenkost umiril, smo se odločili, da kljub megli gremo vseeno na vrh Triglava, če smo že prišli do Kredarice. Vreme nam res ni bilo naklonjeno, vendar pa človek vse to pozabi, ko stopi v Aljažev stolp. Posebno ponosni so bili tisti, ki so se prvič povzpeli na najvišji vrh Jugoslavije. Zato je vladalo v triglavskem domu tisti večer praznično vzdušje. Starejši planinci so vedeli pripovedovati razne zgodbe od prejšnjih osvojitve vrha, tisti pa, ki so bili prvič, so priznali, da jih je bilo ponekod kar dokaj strah. Vsa družba je bila zadovoljna z uspehom, ki je bil toliko večji, ker se ni nihče ustrašil neprijetnega vremena.

Dočim je bila sobota namenjena za osvajanje višine, smo v nedeljo lahko spoznali razprostranost Triglavskega pogorja. Pot nas je vodila mimo Planike, Dolica, čez Hribarice v dolino triglavskih jezer. Spoznali smo, da smerokazi nič ne pretiravajo, če povedo, da je od ene kočice do druge npr. tri ure hoda. Vse to smo občutili na lastnih nogah, saj smo se držali na vseh odsekih predvidenih ur hoje. Čeprav nam vreme tudi v nedeljo ni bilo naklonjeno, smo vseeno videli lepote doline triglavskih jezer. V koči pri jezeru smo imeli krajši počitek, nato pa smo odšli mimo sedmega — najlepšega jezera čez Komarč v Bohinjsko kotlino. V Komarči nas je za slovo od triglavskih planin namočil dež, tako da smo se brez varnosti pred mokroto približali slapu Savice, kjer smo v tamkajšnji koči pospravili še zadnje rezerve hrane, popili nekaj vročih čajev in imamo še noge ali jih je pa nam vzela Komarča. V vselem razpoloženju smo se naložili na avtobus in odpeljali »rahlo« utrujeni domov.

Za izlet smo res hvaležni naši planinski sekciji, ki je s skromno podporo sindikalne podružnice res odlično organizirala izlet. Posebno pohvalo vsekakor zaslužijo predsednik planinske sekcije tov. Friškovec, tov. France in tov. Vernik, ki so se osebno angažirali, da je izlet kljub slabemu vremenu uspel.

P. K.